REPUBLIKA E KOSOVËS/REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVA
QEVERIA E KOSOVËS/VLADA KOSOVA/GOVERNMENT OF KOSOVA
MINISTRIA E SHËNDETËSISË/MINISTARSTVO ZDRAVLJA/MINISTRY OF HEALTH
Njesia Org.
Org.Jedinica 02
Org Unit
Nr.Prot:
Broj Prot.
Prot.No: 05-4864
Nr.i faqeve
Broj stranica -6-
No.pages
Data:
Datum
Date: 08/07/2026
Prishtinë / a

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government
Ministria e Shëndetësisë/Ministry of Health/Ministarstvo Zdravstva

PROCEDURA STANDARDE OPERATIVE/PSO

EMRI I PSO: MARRJA, TRANSPORTI DHE KULTIVIMI BAKTERIAL I MOSTRAVE TË LAFSHËS (ITGJ04/V1.0)

PËRMBAJTJA: DOKUMENTI PËRFSHIN HAPAT KRYESORË TË MARRJES SË MOSTRAVE, TRANSPORTIT DHE KULTIVIMI BAKTERIAL I MOSTRAVE TE LAFSHËS, DUKE SIGURUAR QË TESTIMI TË KRYHET NË MËNYRË TË SAKTË DHE TË STANDARDIZUAR PËR IDENTIFIKIMIN E BAKTERIEVE PATOGJENE NË LAFSHË

VERSIONI: 1.0
DATA E APROVIMIT: 07.07.2026
AUTOR: MSH/IKSHPK
NR. I HAPAVE: VI
NR. I NËNHAPAVE: 32

APROVUAR: Jahë Gecaj
U.D. Sekretar i Përgjithshëm, Ministria e Shëndetësisë

V.V

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVA - QEVERIA E KOSOVËS - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA - MINISTRIA E SHËNDETËSISË - MINISTARSTVO ZDRAVLJA - MINISTRY OF HEALTH
Prishtinë / a

QËLLIMI	QËLLIMI I KËSAJ PSO ËSHTË TË SIGUROJË NJË QASJE TË STANDARDIZUAR PËR MARRJEN E MOSTRËS, TRANSPORTIN DHE KULTIVIMIN E MOSTRAVE TE LAFSHËS. PROCEDURA E PËRSHKRUAR DUHET TË ZBATOHET NGA GJITHË PERSONELI LABORATORIK.
NDËRLIDHJA ME AKTET	• LIGJI NR. 08/L-200 PËR PARANDALIMIN DHE KONTROLLIN E SËMUNDJEVE NGJITËSE; • PLANI STRATEGJIK KOMBËTAR PËR LABORATORE 2024-2030; • DORACAKU PËR MENAXHIMIN E CILËSISË NË LABORATORË; • EUCAST CLINICAL BREAKPOINTS AND DOSING OF ANTIBIOTICS 2025;
LISTA E SHKURTESAVE	• PSO - PROCEDURA STANDARDE OPERATIVE; • PPM - PAJISJET PERSONALE MBROJTËSE; • EUCAST- EUROPEAN COMMITTEE ON ANTIMICROBIAL SUSCEPTIBILITY TESTING; • MRSA-METHICILLIN RESISTANT STAPHYLOCOCCUS AUREUS; • ITGJ- INFEKSIONET E TRAKTIT GJENITAL; • MALDI-TOF- MATRIX-ASSISTED LASER DESORPTION/IONIZATION TIME-OF-FLIGHT; • IKSHPK-INSTITUTI KOMBETAR I SHENDETESISE PUBLIKE TE KOSOVES.

PROCEDURA

Nr.	HAPI	NËN-HAPAT
[I]	Zbatimi i masave për menaxhim të mostrave	1. Mostra merret nga urologu/infermieri në ordinancën / zyra e pranimit ne IKSHPK; 2. Mostra transportohet deri në laboratorin e diagnostikimit të mostrave gjenitale; 3. Laboranti kryen pranimin, inspektimin dhe ndarjen sipas kritereve të pranimit/refuzimit të përcaktuara në Doracakun e Cilësisë.
[II]	Reagjentët dhe pajisjet që janë të nevojshme për testim:	1. Sigurohu që të gjitha pajisjet dhe reagjentët e mëposhtëm janë të disponueshëm dhe funksionalë para fillimit të testimit. **1.1.Pajisjet përfshijnë:** a. Flaka e Bunsenit; b. Ansa bakteriologjike me majë shpuese me dorëz metalike; c. Inkubator 37° C, O_2; d. Inkubator 35-37° C 5-10% CO_2; e. Inkubator 24-27 ° C; f. Frigorifer 4-8° C dhe -20° C; g. Turbidometri; h. Pipeta automatike 20-100 µl; i. Vazhduese të pipetës 100 µl; j. Sistemi identifikues automatik (Vitek, MALDI-TOF); k. Vizorja, matësi i zonës së inhibimit; **1.2.Reagjentët e nevojshëm:** a. H_2O_2 3 %; b. Disqet e Bacitracinës (0.04 njësi); c. Disqet e Antibiotikëve; d. Kiti për ngjyrosjen Gram; e. Alkool 70 % dhe 96%; f. Kiti komercial i përcaktimit antigjenik të grupeve Lancefield të Streptokokut; g. NaCl 0.9%; h. Testi i Koagulazës; i. Testi i Optohinës; j. Testi i Oksidazës; k. Terreni kromatik për MRSA; **1.3.Materiali:** a. Mediumet ushqyese; b. Ansa bakteriologjike një përdorimëshe; c. Dorëza Nitrile një përdorimëshe S,M, L; d. Qese Biohazard dhe laps-ngjyrë e përhershme; majë e dyfishtë; e. Pajisjet Personale Mbrojtëse (PPM); f. Pako akulli, çantë transporti;

[III]	Veprimet laboratorike të marrjes dhe transportit të mostrës	1. Personeli vendos PPM sipas protokollit; 2. Pacienti informohet për procedurën; 3. Zona pastrohet lehtë me garzë sterile (pa antiseptik që mund të ndikojë rezultatin); 4. Lafsha tërhiqet butësisht për të ekspozuar zonën sub-prepuciale; 5. Strishoja vendoset në hapësirën sub-prepuciale dhe rrotullohet 3–5 sekonda; 6. Strishoja vendoset në terren transportues ose në enë sterile; 7. Mostra etiketohet me: a. ID pacientit 8. Datën dhe orën e marrjes; 9. Llojin e mostrës; 10. Mostra dërgohet në laborator brenda 30 minutave; 11. Nëse vonohet transporti → ruhet në temperaturë dhome (jo në frigorifer), maksimumi deri në 2 orë; 12. Qesja biohazard përdoret për transport të sigurt; 13. Mostra merret para urinimit ose të paktën 2 orë pas urinimit të fundit;
[IV]	Veprimet e laboratorike të kultivimit	1. Kontrollohen mediumet dhe cilësia; 2. Shenjohet Agar Gjak, Agar sabouraud dhe MacConkey me ID të mostrës; 3. Inokulimi kryhet në mënyrë aseptike; 4. Inkubimi: a. 35–37°C; b. 5–10% CO_2; c. 16–24 orë, me lexim deri në 72 orë (tabela 1 të shtojca 1).
[V]	Veprimet e laboratorike të kultivimit	1. Mikrobiologu ekzaminon pas inkubimit 24h-48 h të pllakave Petri, praninë e rritjes së baktereve ku kolonitë bakteriale analizohen bazuar në: a. madhësi; b. ngjyrë; c. morfologjinë; d. vetitë hemolitike (alfa, beta, ose gamma); e. modelet e inhibicionit të rritjes (p.sh., në MacConkey agar) dhe çdo veçori tjetër dalluese të kolonive; 2. Nëse mikrobiologu përcakton se kultura ka rezultuar negative në prani të kolonive të baktereve patogjene pas 24-48 h inkubimi, nuk kërkon shtesë për përpunim të mëtejmë dhe raporton rezultatin si: **"Nuk ka rritje te baktereve patogjene";** 3. Nëse ka rritje të dyshimtë të kolonive të baktereve patogjene, mikrobiologu specifikon cilat teste adekuate biokimike (ose sisteme të automatizuara), varësisht nga izolati i dyshuar, duhet të performohen dhe t'i shënojë në listën përcjellëse të mostrës.

		4. Kolonitë e dyshimta testohen me: a. Test koagulaze; b. Identifikim Streptococcus (gr. A, C, G) ; c. Seri biokimike; d. MALDI-TOF ose Vitek; 5. Mikrobiologu specifikon llojin e testit të ndjeshmërisë ndaj antimikrobikëve, bazuar në udhëzuesit e EUCAST 202; 6. Laboranti bën përpunimin e mostrës sipas udhëzimeve të mikrobiologut; 7. Mostrat e përpunuara vendosen në termostat në kushte të caktuara inkubimi varësisht nga lloji i testit dhe sipas udhëzimit të përdorimit të tyre; 8. Mikrobiologu lexon dhe interpreton testet e performuara dhe regjistron të dhënat përfundimtare të testimit.
[VI]	Veprimet e laboratorike të raportimit të rezultatit	1. Laboranti vendos të dhënat e regjistruara në fletëpërcjellëse nga ana e mikrobiologut në sistemin informativ të laboratorit; 2. Laboranti vendos të dhënat në librin e protokollit të laboratorit, respektivisht në databazat përkatëse të laboratorit; 3. Mikrobiologu bën raportimin e rezultateve duke përfshirë verifikimin e saktësisë së analizave të raportuara nga laboranti, të dhënat për patogjenët e identifikuar, testin e ndjeshmërisë dhe çdo koment ose rekomandim;

Shtojca 1.

Tabela 1. Patogjenet, mediumet ushqyese dhe kushtet e inkubimit.

Shkaktaret	Terrenet standarde	Inkubimi		
		Temp. (°C)	Atmosfera	koha
Candida spp.	Agar Sabouraud	30	aerobe	24-48 h
Enterobakterije,* ***S.pyogenes,**** ***S.aureus,**** ***S.agalactiae****	Macconkey agar Agar gjak	35-37	aerobe	24-48 h